

A természetvédelmi szempontok kezelése a Vidékfejlesztési Programban

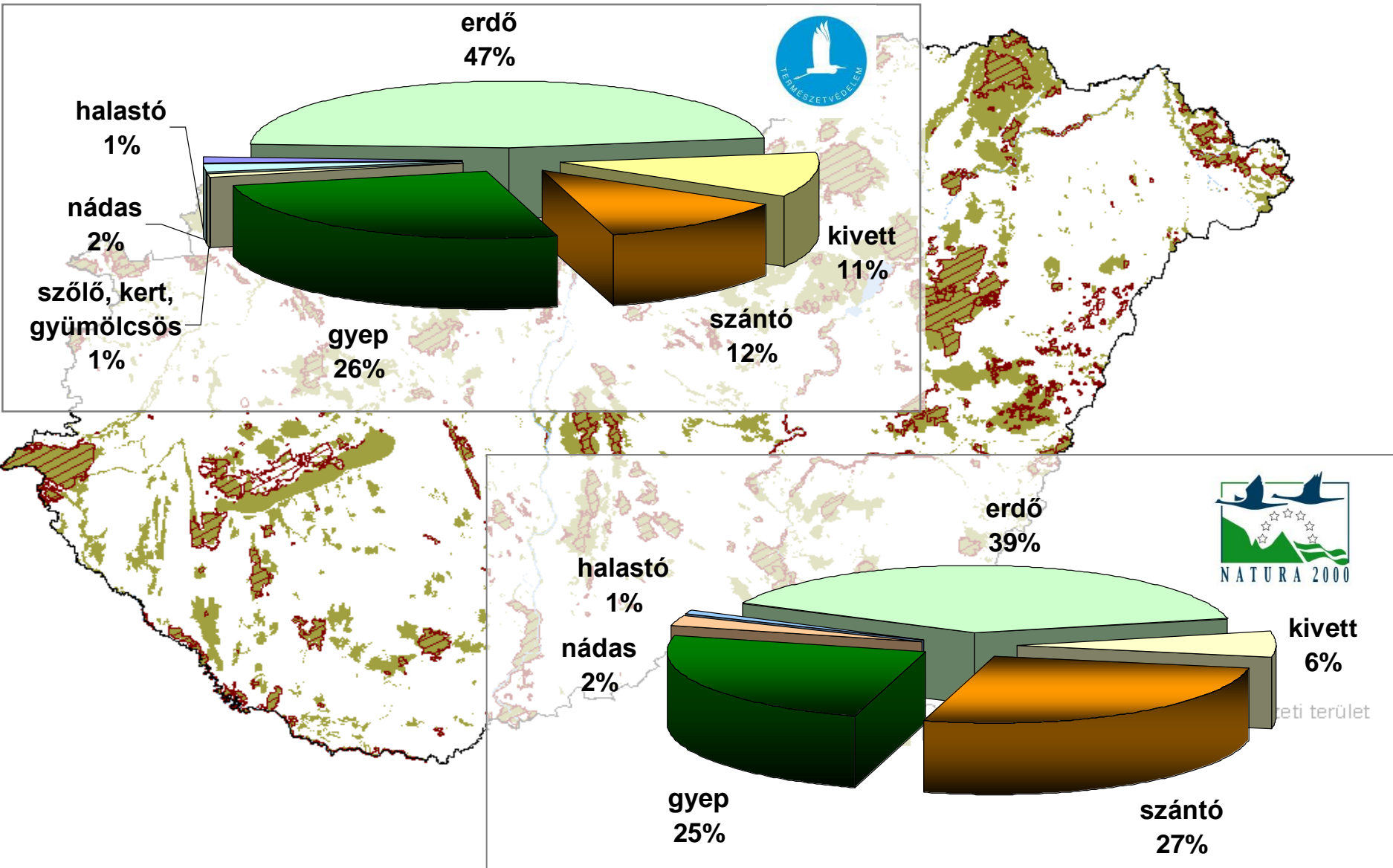
Kihívások és lehetséges megoldások

Tóth Péter

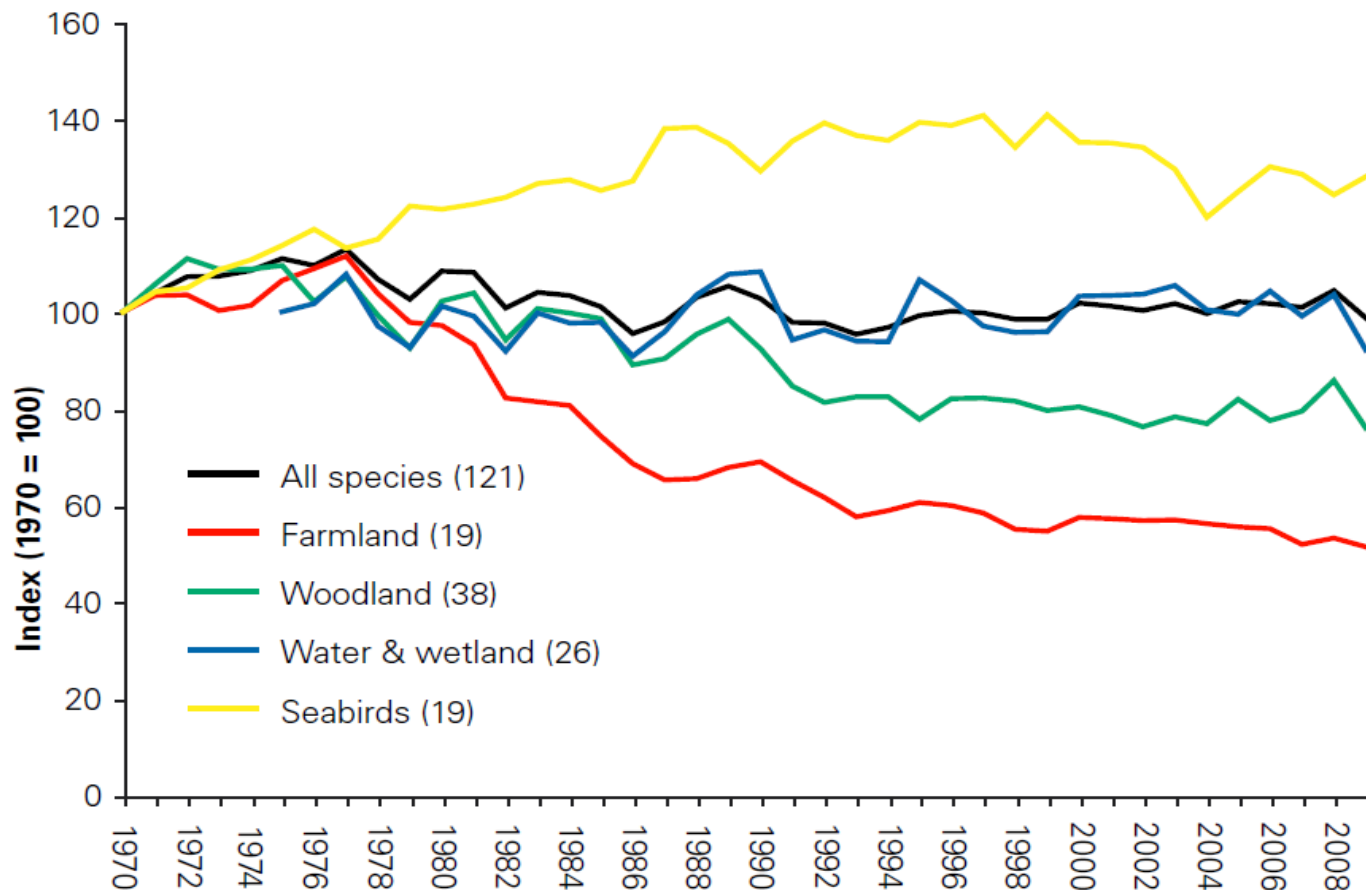
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

***Virágzó Vidékünk Európa Nap- Hogyan tovább agrár-környezetgazdálkodás?
Székesfehérvár, 2014. 05. 22.***

Mezőgazdaság – természetvédelem egymásra utalva

A biológiai sokféleség csökkenése az agrárterületeken Egy nyugati tagállam (UK) példáján

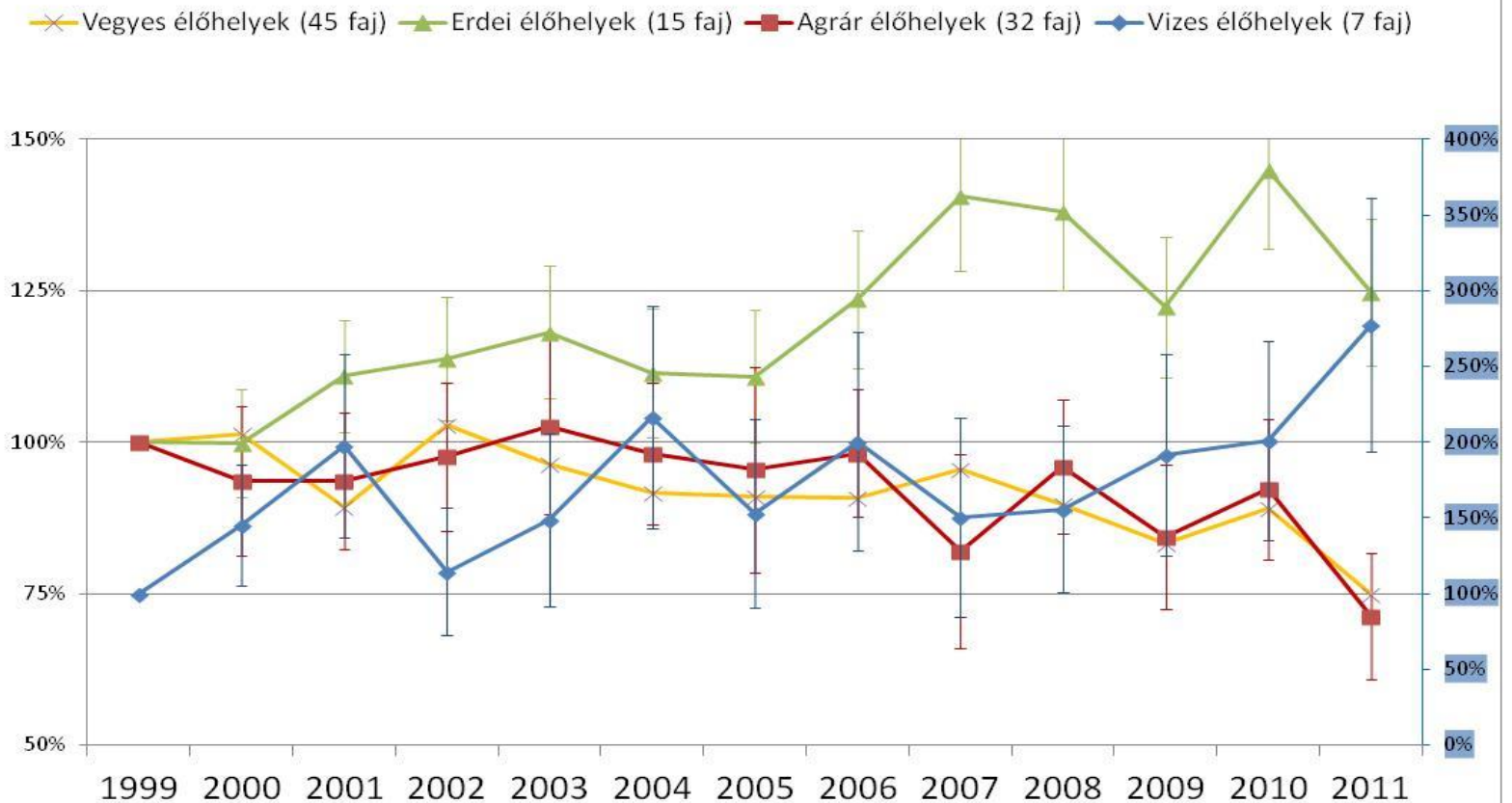

A biológiai sokféleség csökkenése az agrárterületeken

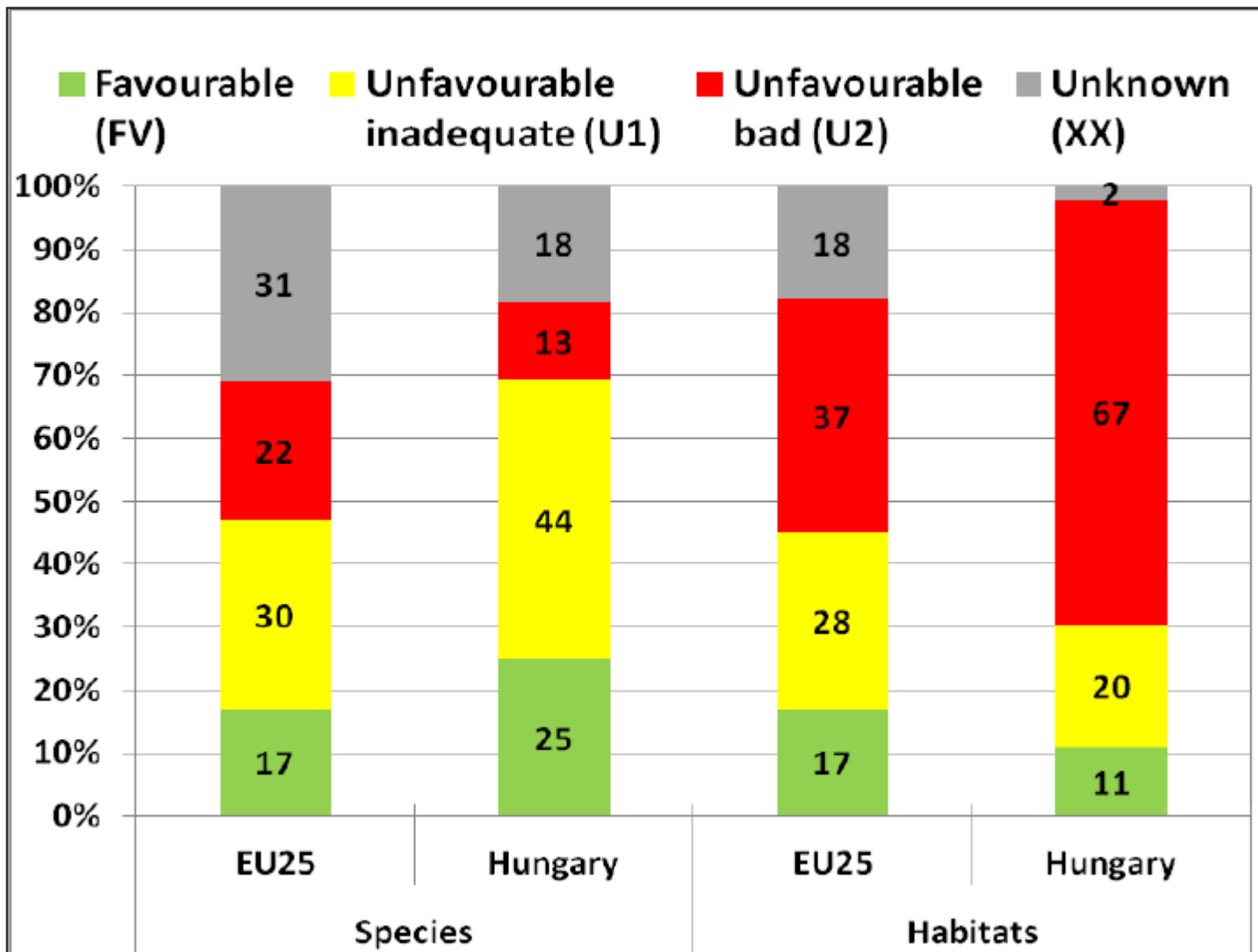
A hazai tapasztalatok

A leggyakoribb hazai fészkelő madárfajok hazai élőhely használata alapján kialakított csoportjainak állományváltozása 1999-2011 között

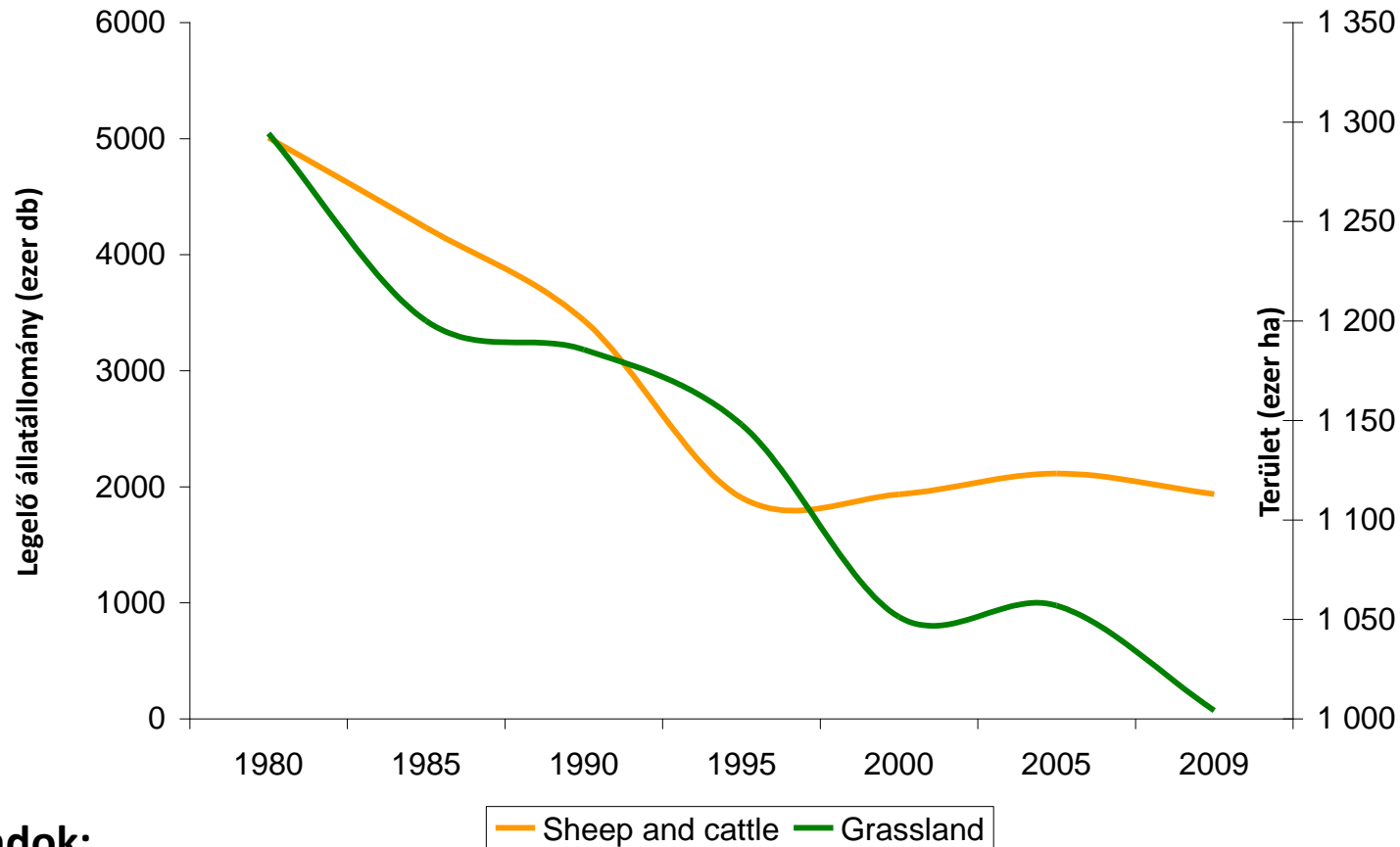
Különböző élőhelyeket használó fajok csoportjainak biodiverzitás index-i

A Natura 2000 fajok és élőhelyek állapota

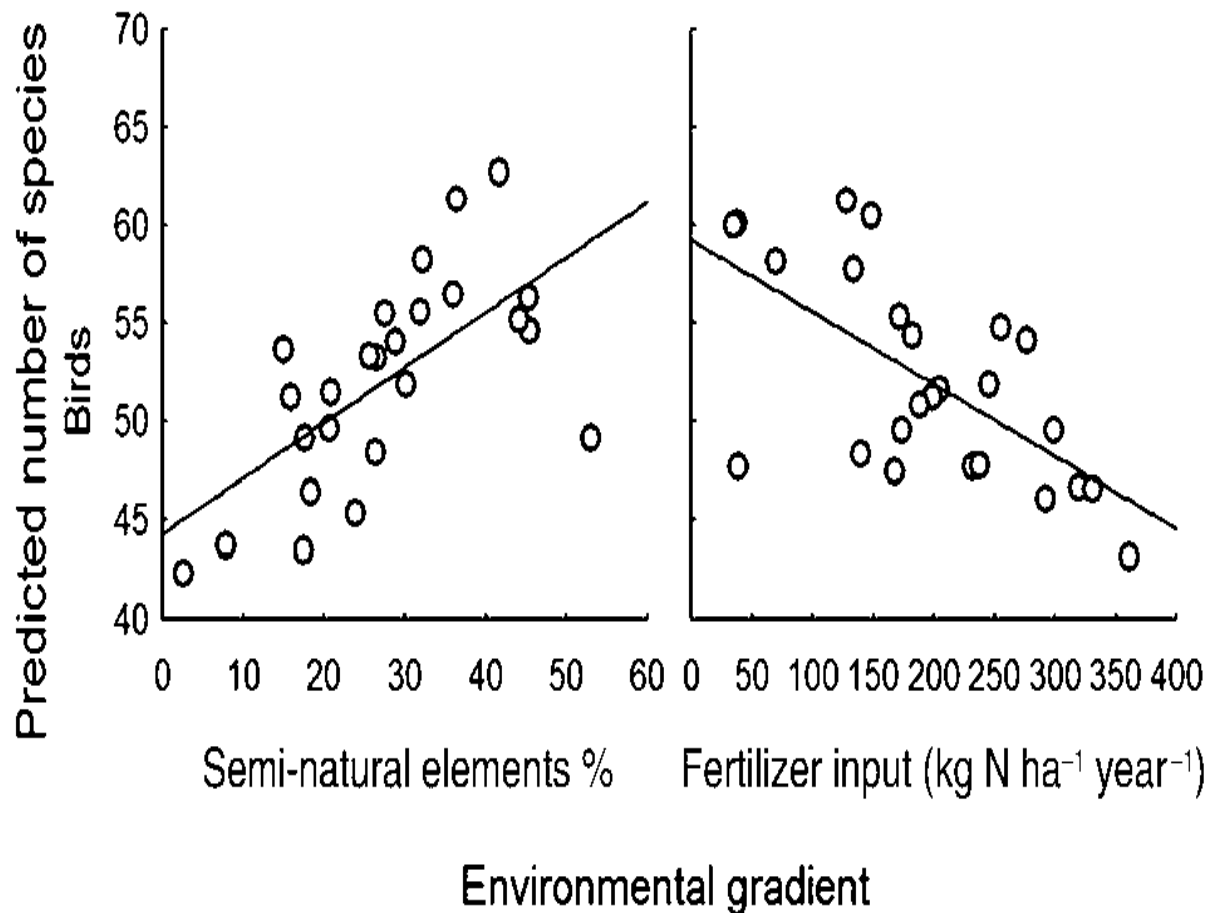

Ok-okozati összefüggések mezőgazdaság és természeti értékőrzés között

- **Gondok:**
- Csökkenő legelő állatállomány
- Intenzifikáció, kiszántás, szegélyek eltűnése (támogatások!)
- Művelés felhagyása, szukcesszió, inváziós fajok terjedése
- **EMBER!**

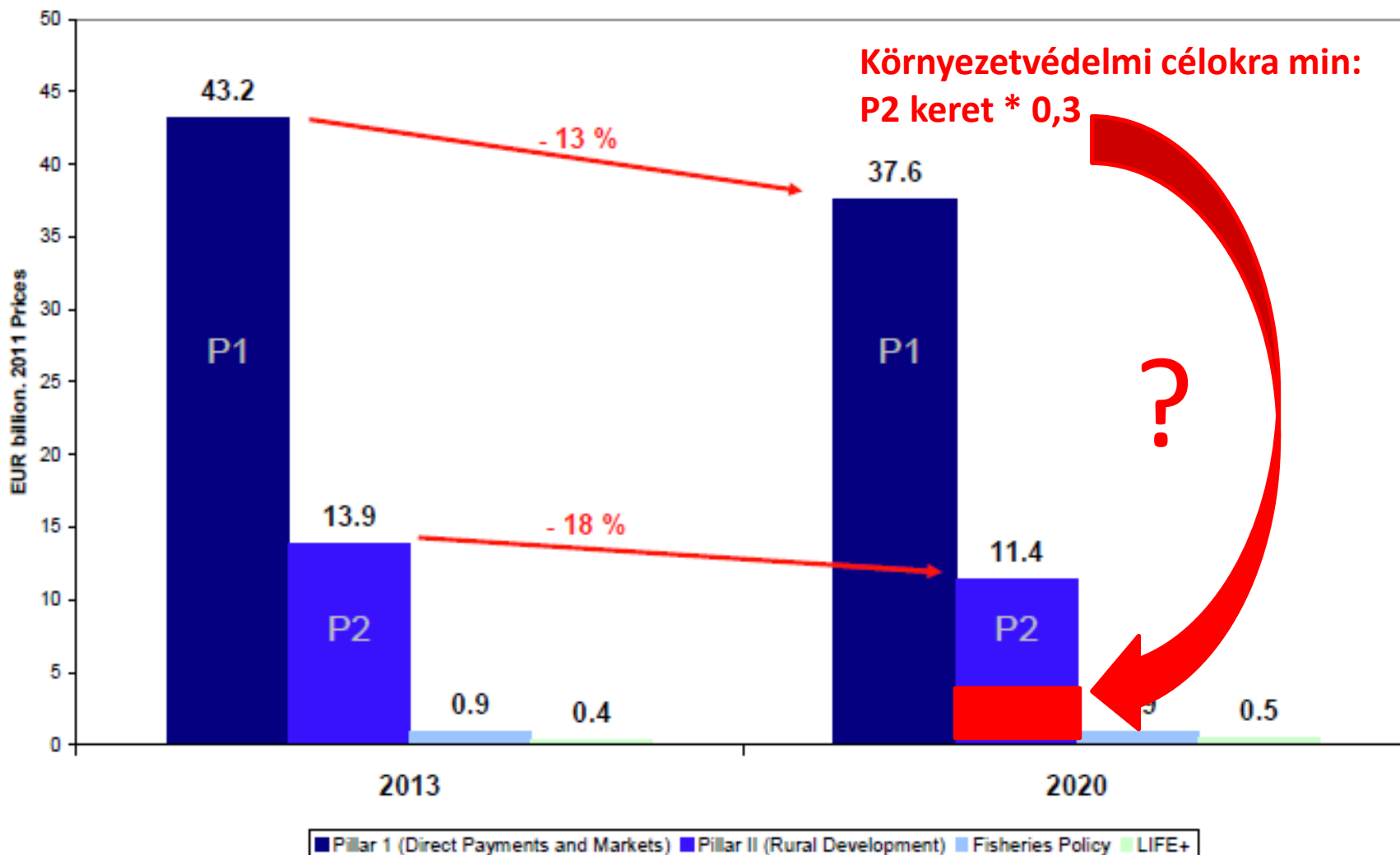
Ok-okozati összefüggések mezőgazdaság és természeti értékőrzés között

A vidékfejlesztési programok jelentősége

- Mezőgazdasági termelők igényelhetik – közvetlenül az érintettek tevékenységét befolyásolja
- Céljait tekintve kiemelten kezeli a környezeti kérdéseket
- A legjelentősebb ilyen jellegű forrásokat tartalmazza
- Valós alternatívát nyújthat az intenzív mezőgazdasági termeléssel szemben

A vidékfejlesztési programok jelentősége A közvetlen kifizetések árnyékában...

17. cikk: Beruházás tárgyi eszközökbe

Nem termelő beruházások támogatása mezőgazdasági területeken

Madárvédelmi eszközbeszerzések

Művelet leírása:

1. A madárbarát betakarítási módszerek eszközigényének kielégítését szolgáló nem termelő beruházások támogatása (kaszálás negatív hatásának csökkentése)
2. Madárvédelmi berendezések beszerzésének támogatása (fészkelőodúk, ládák, egyéb berendezések telepítése)

Kedvezményezettek

Mezőgazdasági termelők, egyéb földhasználók

Jogosultsági feltételek:

1. Natura 2000 terület, vagy
2. Agrár-környezetgazdálkodási kifizetésekkel érintett terület, vagy
3. A nem termelő beruházások területhasználattal kapcsolatos műveletével érintett terület
4. Az illetékes állami természetvédelmi szerv támogató nyilatkozata az eszközbeszerzés természetvédelmi jelentőségéről
5. Nyilatkozat a madárvédelmi berendezések kihelyezési/megvalósítási útmutatójának betartásáról

Támogatási összegek: 60-150 EUR

17. cikk: Beruházás tárgyi eszközökbe

Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások

Művelet leírása:

1. Inváziós növényfajok visszaszorítása gyepterületeken (lágyszárú és fásszárú fajok)
2. Tartós zöldugar létesítése szántóterületeken
3. Gyeptelepítés
4. Sövény telepítése mezőgazdasági táblák szegélyein

Kedvezményezettek

Mezőgazdasági termelők, egyéb földhasználók

Jogosultsági feltételek:

Teljes mezőgazdasági hasznosítással érintett terület (a létrejövő élőhelyek magas természeti értékű gazdálkodási rendszernek minősülnek)

Támogatási összegek:

Művelet	Max. EUR/ha
Inváziós növényfajok visszaszorítása gyepterületeken - fásszárú	650 EUR
Inváziós növényfajok visszaszorítása gyepterületeken - lágyszárú	300 EUR
Tartós zöldugar létesítése	450 EUR
Gyeptelepítés	450 EUR
Sövény telepítése mezőgazdasági táblák szegélyein	450 EUR/100 fm

20. cikk: Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben – 1) (a); 1) (f)

Műveletek címe:

- 1. Natura 2000 területek és egyéb, magas természeti értéket képviselő területek megőrzésére és kezelésére vonatkozó fenntartási tervek kidolgozása és naprakésszé tétele*
- 2. A vidéki tájak és a magas természeti értékű területek helyreállításával és megőrzésével kapcsolatos tanulmányok készítése és környezettudatosság növelése*

Műveletek leírása:

- Natura 2000 fenntartási tervek készítése
- MTÉT tanulmányok készítése

Kedvezményezettek

Természetvédelmi tevékenységet végző intézmények (természetvédelmi kezelésért felelős szervek, felsőoktatási intézmények, kutatóintézetek, társadalmi szervezetek, stb.)

Jogosultsági feltételek:

Legalább két intézmény együttműködésével megvalósuló tervezés

Kiválasztási kritériumok

- a kérelmező szakmai kompetenciája,
- a védett természeti terület aránya a Natura 2000 területen belül,
- a területen előforduló kiemelt jelentőségű fajok/élőhelyek száma és komplexitása, a veszélyeztetettség foka,
- a Natura 2000 terület nagysága, illetve
- a területen gazdálkodók száma

28. cikk Agrár-környezetgazdálkodás és éghajlattal kapcsolatos kifizetések

A mezőgazdasági biodiverzitás megőrzése szempontjából továbbra is kiemelt jelentőségű, az alábbiak miatt:

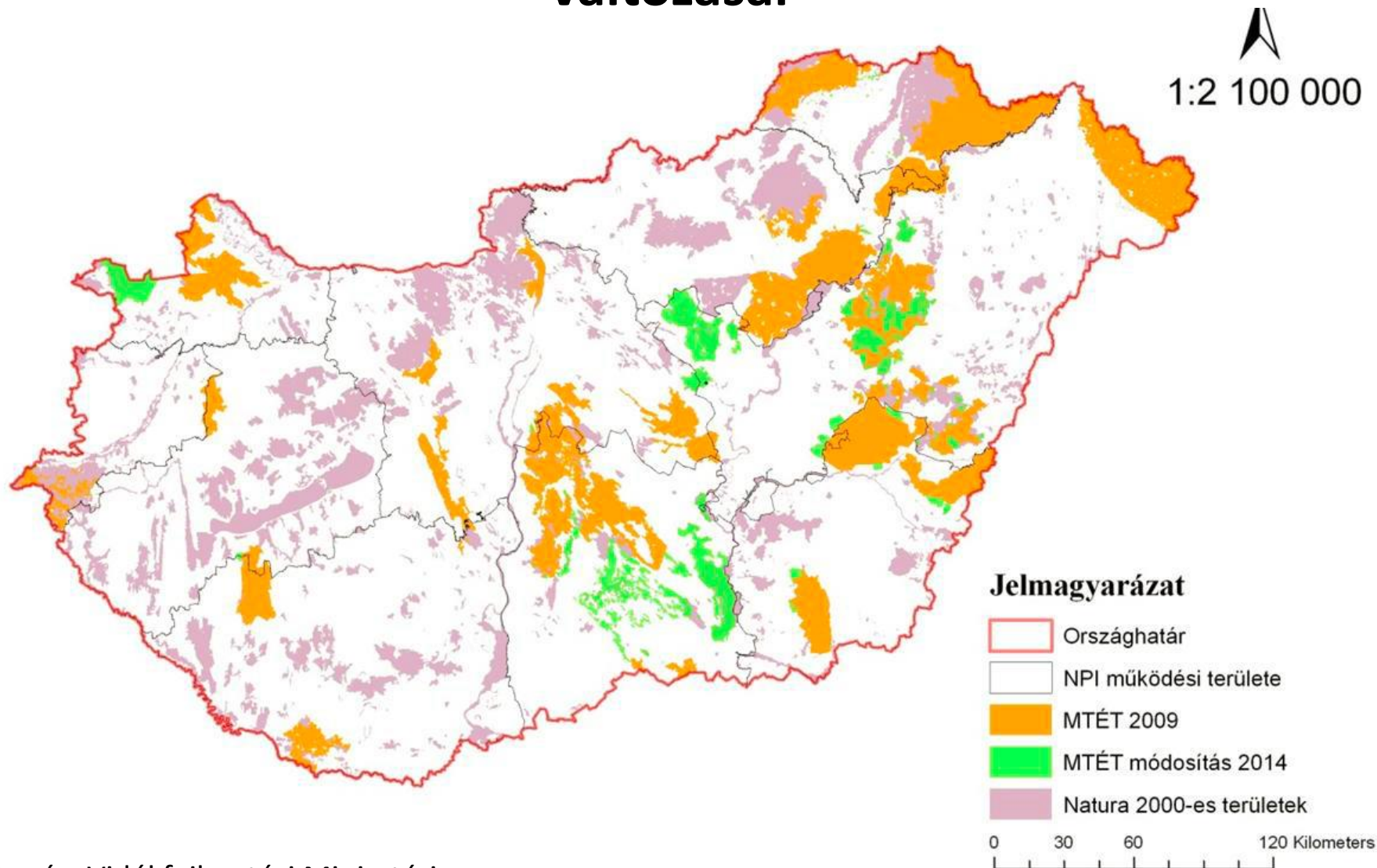
1. Környezeti hozzáadott érték a legmagasabb a mg-i jogcímek közül
2. Területi kiterjedés szempontjából a legjelentősebb
3. A földhasználók környezettudatossága szempontjából a legígéretesebb jogcím (önkéntesség)

A következő időszak :

1. MTÉT rendszer megőrzése – faj és élőhelyvédelmi előíraskombinációk
2. MTÉT területi revízió
3. Előírások pontosítása, gazdálkodási gyakorlathoz igazítása
4. Lehetőség szerint a támogatott területek növelése
5. Általános biodiverzitásvédelmi előírások (pl. apróvadvédelmi AKG előírások)

Ökológiai gazdálkodás támogatása

A Magas Természeti Értékű Területek tervezett változásai

Forrás: Vidékfejlesztési Minisztérium

30. cikk Natura 2000 kompenzációs kifizetések

Művelet leírása:

Mezőgazdasági területeken: 269/2007. Korm. Rendelet előírásainak kompenzációja
Kizárólag gyepterületeken

A kedvező természeti állapot megőrzése-helyreállítása egységes előíráslista alapján
(gyepfelszín védelme, inváziós fajok terjedésének megakadályozása, betakarítás szabályozása)

Kedvezményezettek:

Mezőgazdasági termelők és állami földhasználók (?)

Támogatás formája:

Területalapú normatív kifizetés, összeg számítás alatt, min. 38 EUR/ha

Erdőgazdálkodási jogcímek természetvédelmi vonatkozással

A biodiverzitás csökkenése visszafordításának sarokkövei a KAP tekintetében

- 1. Környezeti szempontból fenntartható KAP (zöldítés!)**
- 2. Megfelelő szakmai tartalmú jogcímek, egymással összehangol működésben**
- 3. Kellő mennyiségű forrás a jogcímek kiterjesztéséhez (területfedés)**
- 4. Visszacsatolás a következő programozási időszakhoz (hatások vizsgálata)**

Az MME erőfeszítései a mezőgazdasági élőhelyek védelmében

Együttműködés:

1. Hatásmonitoring (NVT ex-ante, ÚMVP CMEF)
2. Szakmai javaslatok kidolgozása (pl. apróvadvédelmi előírás-javaslatok)
3. Szakmai segédanyagok kidolgozása
4. Szaktanácsadás

KODÁS

MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

TERMÉSZETVÉDELMI
MÓDSZERTANI
A MEZŐGAZDASÁG

TERMÉSZETVÉDELMI
SZEMPONTÚ
GYEPHASZNOSÍTÁS

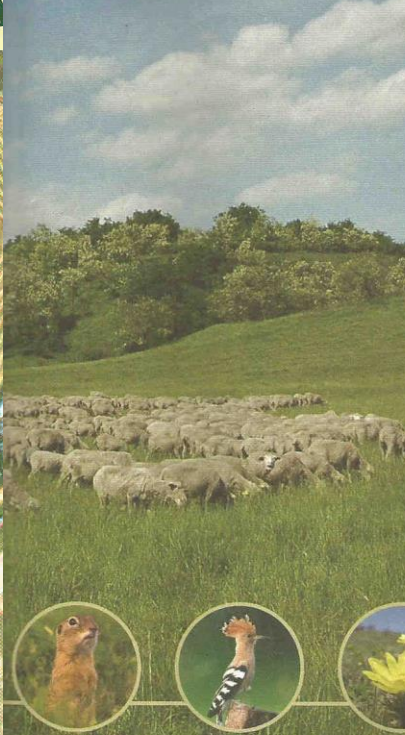
MADÁRBA

TEREPI
MADÁRHA
TÁROZÓ
GAZDÁLKODÓKNAK

Majorok, tanyák,
szántók, gye
mozai
legelők,
nedves réte
vizes élőhelyek madarai

Készítette:
Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

Iskolai kiadvány

www.mate.hu

Köszönöm a figyelmet!

Elérhetőségek:

toth.peter@mme.hu

www.mme.hu

www.natura.2000.hu